

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

Art. I. Quæ verba sint de essentia absolutionis Sacramentalis, & forma
Sacramenti pœnitentiæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

crimis confitemur, angusta vita portam ingredimur: Sed cum post hæc ad æternam vitam perducimur, portam nostram atriis in confessionum laudibus intramus, quia ibi jam angustia non erit, cum nos læticia perpetua seſſivitas exceperit.

DISPUTATIO XII.

De Absolutione Sacramentali.

Expeditis difficultatibus quæ spectant ad confessionem sacramentalem, consequens est, ut de absolutione, quæ est illius forma & complementum, disseramus, & celebres aliquas difficultates & controversias quæ de ipsa agitari solent, breviter ac dilucidè resolvamus.

ARTICULUS PRIMUS.

Quæ verba sint de essentia absolutionis sacramentalis, & formæ sacramenti penitentiae?

§. I.

Quibusdam premisſis, difficultas resolvitur.

Certum est apud omnes, verba antecedentia scilicet *Miserere tui &c. Dominus noster Iesus Christus absolvat te &c.* ac ista subsequencia, *Pater Domini nostri &c.* non esse de essentia absolutionis sacramentalis, nec ad valorem Sacramenti necessaria, licet preces illæ utiles ac congruæ sint, tum ad exorandam antecedenter divinam misericordiam, tum consequenter ut virtute clavium eleventur omnia opera bona penitentis, ut illa ex meritis Christi operentur ultra proprium valorem. Unde Tridentinum sess. 14. cap. 3. ait, de Ecclesia sanctæ more, preces illas laudabiliter adungi. Solum ergo difficultas est circa ista verba: *Ego absolvo te ab omnibus peccatis tuis, in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti*, quæ à Florentino & Tridentino assignantur pro forma Sacramenti penitentiae. Durandus enim existimat, omnia illa verba, nullo prætermisso, esse essentialia absolutioni sacramentali, & formæ Sacramenti penitentiae, vel saltè expressam Sanctissimæ Trinitatis invocationem. Gabriel asserit, ista, *Absolvo te ab omnibus peccatis tuis*, esse de essentia; Paludanus & Petrus Soto, hæc saltè, *Absolvo te à peccatis tuis*. In alio extremo Dominicus Soto in 4. dist. 22. q. 1. art. 1. §. *Postremum tandem dubium*, sentire videtur, istud verbum, *Absolvo*, solitariè prolatum, ad valorem absolutionis sufficere, quatenus affirmat, in articulo mortis, in quo est periculum ne quis decedat absque beneficio absolutionis, posse Sacerdotem proferre illud verbum, *Absolvo*, animo absolvendi à peccatis, & censuris, & tunc valide absolvere. Demum S. Thomas, & alii Theologi communiter, asserunt formam absolutionis essentialiter salvari in illis verbis, *Ego te absolvo*, imò & in solis istis, *Absolvo te*, suppresso pronomine, *Ego*, utpote quod in verbo primæ personæ *absolvo*, subintelligitur; unde idem S. Doctor 3. p. qu. 66. art. 3. ad 1. docet illud ad valorem Baptismi non requiri.

2. Dico igitur, Hæc sola verba, *Absolvo te*, esse essentialia absolutioni sacramentali, & ad valorem Sacramenti penitentiae necessaria.

Probatur primò ratione fundamentali: Ea solum verba sunt de essentia formæ absolutionis, quæ principalem effectum Sacramenti penitentiae significant: Sed sola ista verba, *Absolvo te*, hoc habent. Ergo illa sola sunt essentialia absolutioni

A sacramentali, & ad valorem Sacramenti penitentiae necessaria. Major patet, quia effectus Sacramentorum novæ legis est significare id quod in illis efficitur: Ergo ea tantum circumstantiæ quæ sufficient ad significandum effectum Sacramenti. Minor verò suadetur: Verbo quod ad absolutionem sumenda sunt ex circumstantiis, non habent adjunctas, & secundum quæ ex contentu hominum institutione, determinatur ad significandum, ut patet in illa forma Baptismi corruptè prolata: *Ego te baptizo in nomine Patris & Filii, & Spiritus Sancti*, quæ ex declaratione Zacharie Papæ, valida est, eo quod prolata in tribus circumstantiis, ex communium hominum institutione, determinatur ad significandum effectum Sacramenti. Atqui sola ista verba, *Absolvo te*, consideratis omnibus circumstantiis in quibus proferuntur, significant principalem effectum Sacramenti penitentiae, nam licet hæc absolutionis sententia, tam absolutionem quam a censuris quam à peccatis, prolata tamque signiſicantiæ penitentis qui sua peccata confessus est sacerdoti, determinatur ad significandum absolutionem à peccatis, quæ est principalis effectus huius Sacramenti.

Probatur secundo conclusio, referendo ad sententias suprà adductas. Et in primis quod invocatio Sanctissimæ Trinitatis non fit de essentia absolutionis sacramentalis, manifestum videtur, cum in institutione Sacramenti penitentiae tantum dicatur, *Quorum remisit peccata, remittitur eis*, nec ulla fiat mentio divinarum personarum, sicut in institutione aut precepto Baptismi. Imò valde probabile est, omnem in forma absolutionis invocationem Trinitatis, nequaquam venialiter peccare, cum D. Thomas 3. p. qu. 4. art. 3. ad 3. dicat, *Relinquitur invocationem Trinitatis arbitrio Sacerdotis*, quod non diceret, si non posset Sacerdos sine culpa, saltè veniali, illam prætermittere.

Secundo, quod non debeat necessario poni illa particula, *Omnibus*, constat, tum quia non apponitur in rituali Romano iussu Pauli V. citato, tum etiam, quia penitens non potest absolvi à uno peccato mortali, quin absolvetur ab omnibus, & de venialibus saepe non fit absolutio, cum penitens de illis non poeniteat, nec teneatur. Tertio, quod ly *apocritus*, non fit de essentia absolutionis, patet ex dictis probationibus precedentiibus, nam ut ibi dicebamus, hæc verba *Absolvo te*, sufficienter, explicant, ratione circumstantiarum, absolutionem à peccatis, neque necesse est explicare materiam supra quam cadit absolutio sacramentalis, sicut in iudiciis humanis & civilibus. Non debet necessariò sententia exprime materiam iudicii: hoc enim ipso quod auditur rei accusatione, & tota causâ, Iudex pronuntiat hunc esse innocentem vel reum, satis declarat mentem suam.

Demum quod in solo verbo, *Absolvo*, non exprimitur sufficienter forma absolutionis, non minus certum videtur, cum in ea significati & exprimi debeat, absolutionem cadere super talem personam delinquentem, accusatam, convictam, poenitentem, & confessam talia singularia peccata; unde Christus Joan. 20. dixit, *Quorum remisit peccata &c.* ubi & personam delinquentem, peccata manifestata à poenitente præsentat. Ergo particula *te*, non minus est de essentia formæ Sacramenti penitentiae, quam in forma Sacramenti Baptismi, & Confirmationis.

§. II.

Solvuntur Objectiones.

4. **O**bjicies primò: Florentinum & Tridentinum assignando formam Sacramenti penitentiae, dicunt illam consistere in his verbis: *Ego absolvo te &c.* Ergo sententia aliqua ex verbis sequentibus pertinere essentialiter ad formam absolutionis sacramentalis.

5. Sed nego Consequentiam, ideo enim particulam &c. addiderunt, vel ut abstraherent a controversiis Theologorum qui putant alia etiam verba pertinere ad essentiam huius formae, vel ut significarent sequentia non esse omittenda, quamvis non sint essentialia. Et verò si existimas illa esse essentialia, non omisissent pauca haec verba, *a peccatis tuis*, cum integram formam Baptismi, et si longiorem, expresserint.

6. **O**bjicies secundo: Ideo in forma Baptismi, & Confirmationis, necessaria est expressio Sanctissimae Trinitatis, quia effectus illorum Sacramentorum causatur principaliter à Deo, & ministerialiter tantum ab homine: At in hoc Sacramento similiter Sacerdos absolvit ut minister Dei: Ergo pariter in forma absolutionis Sacramentalis necessario exprimi debent personae Sanctissimae Trinitatis.

7. **R**espondeo negando causalem Majoris. Ratio enim ob quam in forma Baptismi & Confirmationis necessaria est expressio Sanctissimae Trinitatis, non est ea quam assignat obiectio, alioquin in forma omnium Sacramentorum, deberent tres Personae divinae exprimi, cum in omnibus eadem sit dependentia ministrum à causa principali; sed quia Baptismus inducit hominem ad fidem, cuius praeceptum mysterium est Trinitas, & Confirmatio roborat ad ejus confessionem.

8. **O**bjicies tertio: Illa sunt de essentia formae Sacramenti, sine quibus non significat determinatè effectum Sacramento proprium: Sed sine illis verbis, *a peccatis tuis*, forma Sacramenti penitentiae, *absolvo te*, non significat determinatè effectum ejus; cum haec verba indifferenter sint ad significandum absolutionem à peccatis, vel absolutionem ab excommunicatione & aliis censuris: Ergo verba illa, *a peccatis tuis*, sunt de essentia absolutionis sacramentalis.

9. Huic objectioni patet solutio ex dictis in prima probatione, concessa enim Majori, Minor neganda est: cum enim ista verba, *absolvo te*, in administratione Sacramenti penitentiae, proferantur circa penitentem, confitentem peccata sua, habent ex illa circumstantia quod potius significant absolutionem à peccatis, quam à censuris.

§. III.

Corollaria praecedentis doctrinae.

10. **E**x dictis confutata manet quorundam Recentiorum sententia, qui asserunt verba ista, *a peccatis*, non esse quidem de essentia formae Sacramenti penitentiae, esse tamen de integritate illius: Sicut (inquiunt) in consecratione calicis, verba ista, *Novi & aeterni testamenti &c.* non sunt de essentia, sed de integritate formae. Patet, inquam, ex dictis falsitas huius sententiae, & disparitas ad exemplum adductum; quia in forma absolutionis ista particula, *a peccatis*, nihil significant, quod non significetur implicitè per verba praecedentia, *absolvo te*, ut supra ostensum est, at verò in consecratione calicis verba ista, *Novi & aeterni testamenti &c.* qui pro vobis & pro multis effundetur in remissionem peccatorum, aliquid significant, quod non significant etiam implicitè verba praecedentia; si enim sanguis Christi esset novi Testamenti, si non, si effusus esset pro omnibus, vel non effusus, revera esset significatio eadem priorum verborum: *Hic est calix sanguinis mei*.

Ex dictis etiam inferitur contra Vaz quem, gratiam sacramentalem, remissivam peccatorum, produci in instanti extrinsecè terminativo prolationis horum verborum, *absolvo te*, quamvis ad perfectiorem significationem formae, addat Sacerdos verba sequentia, *a peccatis tuis*. Patet ex dictis, Sacramenta enim causant gratiam, quando significatio essentialis jam est completa: Sed ante illa verba, *a peccatis tuis*, significatio essentialis absolutionis sacramentalis est completa, quia completur illis duobus verbis, *absolvo te*, ut supra ostensum est: Ergo &c.

Inferitur etiam, male dixisse Abulensem i. parte sui defensorii cap. 6. improprie in forma absolutionis usurpari verbum *absolvo*, quod, inquit, peccata non sint vincula quae solvantur, sed injuria & offensae quae remittantur: unde non dixit Christus: *Quorum solveritis, sed quorum remiseritis peccata*. Verum hoc fundamentum ruinofum est, tum quia in Scriptura peccata appellantur vincula, Proverb. 3. *Iniquitates tuae capiunt impium, & funibus peccatorum quaeque constringitur*. tum etiam quia ipse Christus usus est verbo *absolvo* Matth. 16. ubi claves promisit Petro his verbis: *Quodcumque solveris super terram, erit solutum & in caelis*. Addo quod hoc verbum remitto, est solum expressivum clavis remissivae peccatorum, verbum autem *absolvo*, aptum est ad designandum solutionem utriusque vinculi, peccati scilicet & censurae, unde convenientius in forma Sacramenti penitentiae ponitur.

Demum ex dictis inferitur, quod cum sola mutatio essentialis reddat Sacramentum invalidum, & de essentia formae Sacramenti penitentiae tantum sit ut per modum actus judicialis proferatur, quibuscumque verbis quae judicialem sententiam expriment, utatur Sacerdos in forma absolutionis, Sacramentum erit validum; unde si sacerdos diceret, *remitto tibi peccata tua*, vel *delicta tua tibi condono*, vel *absolvatur Petrus a peccatis*, valeret Sacramentum; sicut & si forma proferretur sub conditione, puta *si non es absolvus, ego te absolvo*; quae tamen conditio, & aliae similes non debent adhiberi, etiam mentaliter, nisi ob rationabilem causam.

Notat verò Cajetanus in Summa, absolutionem datam in plurali, honoris causâ, validam esse, peccare tamen sacerdotem qui illâ utitur, recedendo à communi forma Ecclesiae. Advertit etiam Henriquez lib. 4. de Sacram. cap. 11. posse sacerdotem unicâ absolutione absolvere multos, in casu naufragii, & imminente periculo mortis, sicut una ablutione baptizari possunt multi.

Hoc tamen negat Summa Tabiena, verbo *Absolutio* i. num. 8.
